20. Які адпаведнік у беларускай мове мае дзеяслоў з рускай мовы *обагрить*?

А) абагрэць. **Б)** абадраць. **В)** пачырваніць.
Г) абвінуць. **Д)** абганяць.

21. Вызначце з дадзеных сказ(-ы), у якім(-іх) *не(ня)* са словамі трэба пісаць разам:

1) (Не)хта прынёс незвычайны камень.
2) Страчанага назад (не)вернеш.
3) (Не)льга пераходзіць дарогу на чырвоны свет.

А) усе сказы. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1, 2.
Г) 2. **Д)** 1, 3.

22. Які адпаведнік у беларускай мове мае ўстойлівае спалучэнне з рускай мовы *ищи ветра в поле*?

А) прапаў як цень на вадзе. **Б)** прапаў як туман.
В) спусціцца з гары. **Г)** хуткі на хаду.
Д) як вадой разліўся.

23. С*уп з ячных круп* у народзе здаўна называюць … .

А) гушча. **Б)** поліўка. **В)** лёк. **Г)** булён. **Д)** панцак.

24. Усім вядомы з маленства літаратурныя героі:
1) Тубі; 2) Карлсан; 3) Мышка Пік-Пік; 4) Бураціна; 5) Айвенга.
У творах пісьменнікаў з якіх краін яны з'явіліся? Знайдзіце правільныя варыянты:

а) Беларусь; б) Данія; в) Англія; г) Швецыя; д) Італія.

А) 1-д, 2-в, 3-б, 4-г, 5-а. **Б)** 1-б, 2-а, 3-д, 4-г, 5-г.
В) 1-в, 2-б, 3-б, 4-а, 5-д. **Г)** 1-а, 2-г, 3-а, 4-д, 5-в.
Д) 1-г, 2-а, 3-в, 4-б, 5-д.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб'яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3–218
тэл. (017) 292 80 31, 290 01 53
e-mail: info@bakonkurs.by
http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 9. Тыраж 26800 экз. г. Мінск. 2012 г.

Конкурс па беларускай мове
«БУСЛІК-2012»

Чацвер, 16 лютага 2012 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (8 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 8 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 8 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 24 балы;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 120;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/.

Заданне для вучняў 3-4 класаў

1. Разгадайце загадку: *ніколі шапкі не здымае, бо ні адной рукі не мае.*

А) рухавік. **Б)** кран. **В)** дом. **Г)** грыб. **Д)** парасон.

2. Якой часцінай мовы з'яўляецца выдзеленае ў дадзеным сказе слова?
Сябры любілі назіраць у полі за ***рознымі*** *матылькамі, жучкамі.*

А) назоўнікам. **Б)** прыметнікам. **В)** дзеясловам.
Г) прыслоўем. **Д)** займеннікам.

3. Дапоўніце народны выраз: *загадка – розуму … .*

А) падказка. **Б)** разгадка. **В)** зарадка. **Г)** знаходка. **Д)** прыбытак.

4. Якое значэнне мае ўстойлівае спалучэнне *шыта белымі ніткамі*?

А) у пастаянных занятках, клопатах. **Б)** драмаць седзячы.
В) неспадзявана, нечакана. **Г)** перавага над іншымі.
Д) няўмела зроблена.

5. *Самаробны кубак для піцця вады* ў народзе яшчэ называюць … .

А) міска. **Б)** слоік. **В)** цэбар. **Г)** кубел. **Д)** карэц.

6. Якой назвы народнага свята не хапае ў вершаваных радках Уладзіміра Дубоўкі?

Ёсць цудоўнае паданне,
як на свята, на …,
ад паўночы да світання
кветку Шчасця ў нас шукалі.

А) Каляды. **Б)** Гуканне Вясны. **В)** Купалле.
Г) Узвіжанне. **Д)** Тройцу.

7. У літаратурным творы *сродкам стварэння вобразаў* з’яўляецца ... .
А) гук. **Б)** слова. **В)** сцэнарый. **Г)** мелодыя. **Д)** фарба.

8. Якое дрэва ў народных паданнях называлася “*нячыстым*”?
А) сасна. **Б)** бяроза. **В)** таполя. **Г)** асіна. **Д)** вярба.

9. Дадзены словы:
1) залівачны; 2) залівісты; 3) заліўны.
Якое слова мае значэнне *‘які затапляецца ў паводку вадой’*?
А) няма правільнага варыянта. **Б)** усе прыметнікі.
В) 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

10. Выберыце з прыведзеных правільна напісаныя словы:
1) пяшчаны; 2) солнечны; 3) дверы; 4) казьба.
А) усе словы. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3.
Г) 1, 4. **Д)** 2, 3.

11. Як называюцца ўсе склоны, акрамя назоўнага?
А) прамыя. **Б)** ускосныя. **В)** паралельныя.
Г) іншыя. **Д)** другарадныя.

12. Любую *кнігу* можна … .
А) адчыніць. **Б)** разгарнуць. **В)** расплюшчыць.
Г) распачаць. **Д)** адкаркаваць.

13. *Даўняя мера зямельнай плошчы* называлася … .
А) аршын. **Б)** асьміна. **В)** вярста. **Г)** валока. **Д)** капа.

14. Закончыце прыказку: *не сунь носа ў … .*
А) чужое жыта. **Б)** чужое проса. **В)** чужое зерне.
Г) чужы гарох. **Д)** чужыя арэхі.

15. Колькі назоўнікаў у форме адзіночнага ліку ўжыта ў вершаваных радках А. Грачанікава?

Мова…
Родная мова.
У марах, песнях, снах.
Мае ў ёй кожнае слова
Свой колер, і смак, і пах.
Зліваюцца гукі ў словы
І ў рэчышча роднай мовы,
Як рэкі ў мора цякуць.

А) 7. **Б)** 8. **В)** 9. **Г)** 10. **Д)** 11.

16. Дадзены словы:
1) тэлеграма; 2) тэлефон; 3) гардэроб; 4) ордэн.
Колькі разоў ва ўсіх словах паўтараецца [э]?
А) 3. **Б)** 4. **В)** 5. **Г)** 6. **Д)** 7.

17. Якія з прапанаваных слоў маюць аднолькавую колькасць гукаў?
1) цукерка; 2) вяселле; 3) верасень; 4) бавоўна.
А) 1, 2. **Б)** 2, 3 **В)** 3, 4. **Г)** 1, 3, 4. **Д)** 2, 4.

18. Колькі назваў гарадоў у вершаваных радках Петруся Броўкі?

Мая Айчына – поле, нівы,
Над Нёманам зялёны гай,
Прыгожы Брэст і Мінск шумлівы –
Уся Беларусь, ад краю ў край.

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

19. У некаторых мясцовасцях ужываюць у размове слова *цапстрыкі.* Якое значэнне яно мае?
А) рабіць штосьці спехам, абы-як.
Б) дробныя рэчы хатняга скарбу.
В) субяседнікі, якія добра ведаюць адзін аднаго.
Г) штодзённыя турботы.
Д) неразгаданыя тайны.